

Geshe Tenzin Namdak, de eerste Nederlandse Geshe

“Ik was niet van plan om geshe te worden, maar de leraren zagen dat anders.”

Ooit begon hij als jongeling van amper 23 jaar lessen te volgen aan het Maitreya Instituut. 24 jaar later, in 2017, behaalde hij als eerste Nederlander ooit de hoogste graad in de boeddhistische filosofie, de geshetitel. Lama Zopa Rinpochee wees hem vervolgens aan als vaste leraar bij het Jamyang Buddhist Centre in Londen, waar hij sinds 2019 woont en lesgeeft.

Wie is deze bijzondere leraar en welk pad legde hij af van feestende jonge student op een Nederlandse universiteit naar zeer gerespecteerd spiritueel leraar boeddhistische filosofie?

In het Tibetaans boeddhisme is de graad van Geshe de hoogste en aller moeilijkst te verkrijgen graad. Om deze te halen is een studie van minstens 20 jaar nodig aan een van de Tibetaanse kloosteruniversiteiten in India. Wie er in slaagt om jaar op jaar de moeilijke examens te halen en het hele curriculum te doorlopen, wordt gezien als een soort über-professor in de boeddhistische filosofie.

Het is dan ook heel bijzonder dat een relatief klein instituut als het Maitreya in Loenen nu al meer dan 30 jaar gezegend is met de aanwezigheid van Geshe Sönam Gyältsen als vaste leraar. Geshe Dönden, zoals hij in Azië wordt genoemd, staat zeer hoog in aanzien in de Tibetaanse diaspora.

Zeven jaar geleden behaalde voor het eerst een Nederlander deze titel. De van oorsprong Nederlandse monnik die nu overal ter wereld respectvol wordt aangesproken als “Geshela”, begon zijn boeddhistische pad op zijn 23^e aan het Maitreya Instituut.

Naast de leerlingen van Jamyang volgt een aantal studenten van het Maitreya Instituut via Zoom de Exploring Buddhism cursus die door Geshe Tenzin Namdak wordt gegeven in Londen, in het Engels. Eind september was Geshe Namdak, zoals hij veelal wordt genoemd, in levenden lijve te gast in Loenen, waar hij een weekend lang in het Nederlands onderwees over ‘Dood en Vergankelijkheid’. Susanne Bulten heeft hem namens het MI geïnterviewd.

Wij kwamen in 1993 tegelijkertijd als nieuwelingen in het Maitreya Instituut. Ik vind het heel bijzonder dat ik nu lessen bij je mag volgen. Je hebt een indrukwekkend pad afgelegd en ik denk dat dit bijzonder inspirerend kan zijn voor iedereen, jong en oud, die kennis maakt met het Boeddhisme. Het feit dat jij dit hebt gedaan zie ik als een stimulans voor ons allemaal, een bewijs dat dit ook voor ons westerlingen bereikbaar is, als we er maar hard voor werken. Een persoon die hier voor het eerst binnenkomt kan in principe over pakweg 25 jaar Geshe zijn. (Red: sinds kort is het Geshe-examen ook opgesteld voor vrouwen.)

Hoe is het allemaal begonnen? Hoe kwam je in aanraking met het Boeddhisme?

Geshe Tenzin Namdak: Ik studeerde Hydrologie aan de Van Hall Larenstein Universiteit in Velp. Zoals veel studenten was ook ik vrij actief in het uitgaansleven. Ik ging naar houseparties, had een vriendinnetje, danste hele nachten door op raves. Met 21 jaar dacht ik: “Er moet meer zijn.” Ik verloor mijn interesse in relaties en in het uitgaansleven. Ik ben toen in de weekeinden Chinese gezondheidskunde gaan studeren, omdat ik mensen wilde helpen. Daarnaast deed ik aan Taekwondo, Kung Fu en Tai Chi. Dat was meer dan alleen sport, er zat een filosofie achter.

In oktober 1992 was er een conferentie in de Jaarbeurs in Utrecht. Daar gaf Geshe Sönam Gyältsen een toespraak. Ik herinner me nog het moment, dat was heel bijzonder, dat ik daar het gebouw binnenliep en

er werd omgeroepen: “De toespraak van de lama begint iets later. “Mijn aandacht was meteen getrokken en ik ging daarheen. De toespraak sprak me aan. Ik dacht: “Hier zit wel heel veel in. Die geneeskunde, daarmee kun je mensen helpen in dit leven, maar dat is slechts tijdelijk.”

Daarom ging ik na afloop van de lezing langs bij de stand van het Maitreya Instituut. Daar lag een folder waarin stond dat er in januari 1993 een nieuwe cursus zou worden gegeven door Geshe Sönam Gyältsen: de Lam Rim – de Stadia van het Pad naar Verlichting. Ik ben daarheen gegaan. Dat weekend heeft me veranderd.

Wat raakte je zo?

De ideeën van compassie en liefdevolle vriendelijkheid. En daarnaast het aspect van niets aannemen maar alles onderzoeken. Dat trok me enorm aan. Ik werd heel enthousiast.

In maart 1993 had ik zelfs al mijn eerste gesprek om monnik te worden! Ik sprak met Eerwaarde Eugène (Jampel Parchin, een Nederlandse monnik die destijds in het instituut woonde), en later met Geshela. Die zei: “Rustig aan. Ga eerst maar eens een jaar de Dharma studeren en dan zien we wel verder.”

In die tijd gold in Nederland nog de dienstplicht voor jonge mannen. Op ideologische gronden heb ik dienst geweigerd en moest vervangende dienstplicht vervullen. Dat hield in dat ik werk moest gaan doen dat de gemeenschap ten goede kwam.

Mijn vervangende dienstplicht bestond uit een hydrologisch onderzoeksproject in Zwolle. Het Maitreya Instituut was destijds in Emst dus dat was gunstig gelegen in de nabijheid van Zwolle. Ik ben er gaan wonen en ben een jaar gebleven.

Eind 1994 ben ik op reis gegaan naar India en Nepal. Het idee om monnik te worden leefde nog steeds bij mij. Het Boeddhisme was en is de enige weg voor mij. Misschien niet voor iedereen, maar wel voor mij. De manier waarop het zo helder gestructureerd is, spreekt me enorm aan.

Als je het echt wilt begrijpen dan moet je je leven er aan toewijden. Ik dacht: “Nou, dan doen we dat.” In 1995 ben ik als monnik gewijd door Zijne Heiligheid de Dalai Lama.

Was je toen al van plan om geshe te worden?

Ik was zelf niet per se van plan om geshe te worden. Maar de leraren hadden die plannen misschien al wel! In november 1993 kwam Lama Zopa Rinpochee naar het Maitreya Instituut. Dat was mijn eerste ontmoeting met hem. We stonden met zijn allen in de rij voor de villa in Emst met een katag (rituele sjaal die men aanbiedt). Rinpochee keek me aan en zei: “Jij moet Tibetaans studeren en geshe worden.” Ik dacht: “Wat?!”

Toen ik monnik was geworden, was ik niet van plan om leraar te worden. Ik dacht: “Ik wil gewoon snel wat studeren en dan retraites doen. Ik doe het wel in het Engels, niet in het Tibetaans, dan kan ik sneller op retraite.” Geshe Sönam Gyältsen, Lama Dagpo Rinpochee en Lama Zopa Rinpochee hadden me echter geadviseerd om Tibetaans te leren. Vanwege hun adviezen ben ik dat toch gaan doen, een jaar lang, in Dharamsala.

Na dat jaar raadden de leraren me aan om traditioneel te gaan studeren, zoals dat werd gedoceerd aan de School of Dialectics in Dharamsala, of op Sera. In die tijd was het voor westerlingen lastig om lang in Ganden te verblijven, er was een speciale vergunning nodig. Daarom ben ik naar Sera gegaan. Daar kon je makkelijker verblijven.

Waar moest je het meest aan wennen?

Het ging eigenlijk vrij soepel. De interesse was er en ik had veel vertrouwen in het advies van mijn leraren. Daardoor dacht ik: “Ik ga dit gewoon doen.” Als ik ze vroeg: “Kan ik dit wel zo lang doen?” dan zeiden ze: “Ja, dat kun je.” Dat gaf me de kracht om door te zetten. Boeddhisme was voor mij de enige weg om antwoorden te vinden op de levensvragen die ik als jonge student had. Wat is het nut van dit alles? Waarom lijdt de één meer dan de ander? Wat gebeurt er na de dood? Wat is het belangrijkste om te doen in dit leven?

Ik dacht niet dat hydrologie mijn toekomst was. Ik wilde anderen helpen, vandaar dat ik Chinese gezondheidsleer ging studeren. Natuurlijk is het goed om mensen te helpen enzovoorts. Maar het is nog steeds maar een tijdelijke oplossing. Het Boeddhisme gaf me meer fundamentele antwoorden op de vraag: wat is de fundamentele oorzaak van dit alles, van het lijden enzovoort?

Dan zie je dat je er wat aan kan doen en denk je: "OK, dit pad leidt naar de bevrijding van het lijden en de verlichting. Het duurt wel een aantal levens maar het is mogelijk." Het Boeddhisme is een meer diepgaande filosofie om het lijden niet tijdelijk, maar voorgoed op te heffen.

Wat waren de grootste uitdagingen?

De taal! Het was uitdagend om te studeren in een vreemde taal. De eerste maanden zat ik in Dharamsala in een kloostertje waar ze geen Engels spraken. Dat was niet makkelijk. Maar het heeft uiteindelijk veel voordelen opgeleverd dat ik Tibetaans heb geleerd.

Op een gegeven moment ging ik voor een tijdje naar de huisgroep (khangtsen) van Geshe Sönam Gyältsen in Ganden. Ik had daar een aantal vrienden. Ik had gedacht eerst nog wat Tibetaans te leren en te studeren. Maar toen ik daar aankwam werd er tegen me gezegd: "Je gaat morgenavond naar het debat." Ik werd meteen in het diepe gegooid! Toen ik later naar het Seraklooster ging, spraken ze daar een ander dialect. Dat was wel weer even lastig, het eerste jaar. Maar als je daar eenmaal doorheen gaat, na een jaar of twee, gaat het wel weer.

Hoe was het, sociaal gezien, om tussen al die mensen te zitten met een andere achtergrond?

Er waren drieduizend Tibetanen in Sera Je en misschien vijf of zes westerlingen. Ik wilde er helemaal in duiken dus ik zocht weinig contact met andere westerlingen. Na een jaar of twee ging ik wel meer met ze om en ontmoetten we elkaar elke vrije dag om 's avonds met elkaar thee te drinken en te praten.

Als nieuweling word je sowieso wel anders behandeld – of je nu Westers of Tibetaans bent. Ze kijken eerst de kat uit de boom om te zien of je wel serieus bent. Als je jezelf hebt bewezen in het debat en het praten met de anderen, na twee of drie jaar, en ze zien dat je er veel in investeert en naar de activiteiten komt, dan krijg je vanzelf respect. Sterker nog, ze respecteren juist extra dat je uit een Westers land komt om daar te studeren.

Van wie kreeg je daar les? En heb je Geshela (Sönam Gyältsen) daar ook weleens gezien?

Ik had een aantal leraren in Sera: Khensur Rinpochee Lobsang Delek, Khensur Rinpochee Lobsang Tsering, Geshe Ngawang Sangyela. Geshela zag ik jaarlijks bij de lessen van Zijne Heiligheid in India.

Zijn er momenten geweest dat je wilde opgeven?

Er zijn wel tijden dat ik het moeilijk heb gehad, maar nooit zo sterk dat ik het op wilde geven.

De condities in Sera waren in het begin niet perfect. Waar wij woonden was twee jaar lang een bouwput, met veel lawaai en stof. Er was geen douche en de WC zag er ook niet goed uit.

Omdat meerdere westerlingen het daar moeilijk mee hadden, heeft één van de westerse monniken Lama Zopa Rinpochee om advies gevraagd. Die adviseerde om een huis speciaal voor westerlingen te laten bouwen. Dat hebben we gedaan, samen met een Australische monnik, Eerwaarde Jampa Kälden. Het huis voor westerlingen had twintig kamers.

Ik werd door Lama Zopa Rinpochee aangewezen om de hele bouw te begeleiden. Elke lunchpauze ging ik naar de bouwplaats om te overleggen met de bouwers, en dan snel weer terug naar mijn kamer om te studeren.

Wat heeft jou op moeilijke momenten geholpen om door te gaan?

De leraren gaven me constant advies om door te gaan. Ik dacht altijd: "Wat anders kun je doen? Retraite is heilzaam, maar er is geen andere plek waar ik het Boeddhisme zo goed kan bestuderen als hier." Als je

kijkt naar je leraren, dan zie je wat mogelijk is. Je ziet dat de moeilijkheden weer voorbijgaan. Die leraren waren voorbeelden voor mij. Als ik het moeilijk had, las ik biografieën van grote leraren. Dan zag ik: die hebben zo veel moeilijkheden overwonnen, daarbij vergeleken zijn mijn problemen kinderspel. Neem bijvoorbeeld de vorige levens van de Boeddha. Ik las ook de biografie van Vajrochana Lotsawa, de vertaler van teksten in de Kangyur. Daar lees je dat hij heel veel obstakels tegenkwam en nooit opgaf. Hetzelfde geldt natuurlijk voor Jetsun Milarepa.

Dan zie je: dat ik geen douche heb, een beetje lawaai, slecht eten of een vieze wc, dat is kinderspel vergeleken met wat zij hebben doorstaan. Als je dan ook nog eens bedenkt: dit is niet voor een tijdelijk doel maar voor bevrijding en verlichting, dan zijn die moeilijkheden maar kleine dingen. Ganden Tri Rinpochee zei altijd: "Namdak, je studeert voor een jaar of tien, twintig, dan mediteer je erop voor een jaar of tien, twintig. Doe dat voor een aantal levens en dan wordt het heel stabiel."

Wat was jouw doel? Het boeddherschap?

In het begin had ik niet zo'n einddoel. Ik was vrij kortzichtig. De leraren hadden een langetermijnvisie. Op de lange termijn zie ik dat ze gelijk hadden. Die kortzichtigheid was niet erg constructief. Ik heb steeds hun adviezen gevolgd en stap voor stap ga je dan de goede kant op. Stapje voor stapje.

Wij mensen zijn kortzichtig. We zeggen: "Vier jaar cursus, vijf jaar cursus, dat is veel te lang." Maar als je die langetermijnvisie hebt, geeft dat veel meer rust en stabiliteit. Ik wilde nooit een geshe worden. Ik wilde studeren en in retraite gaan. Mijn leraren waren heel duidelijk. Lama Zopa Rinpochee bleef zeggen dat ik door moest gaan voor de geshe graad.

Als je net debatteert, nog twintig jaar voor je hebt, dan kom je in een debat met de monniken van de hogere klassen, die zitten bijvoorbeeld in het 15^e jaar. Dat lijkt zó ver weg. Maar voor je het weet zit je zelf in het 15^e jaar.

Wie is jouw belangrijkste leraar?

Ik heb heel veel leraren. Geshe Sönam Gyältsen was mijn eerste leraar. Lama Dagpo Rinpochee is ook heel belangrijk voor me. En niet te vergeten Zijne Heiligheid de Dalai Lama. Lama Zopa Rinpochee ook, die zag ik elk jaar. Lama Zopa Rinpochee was mijn gids. Hij vertelde me hoe ik met de studie en de beoefeningen om moest gaan. Hij droeg me ook altijd dingen op om te doen. Ik was een tijdlang secretaris van Lama Ösel. Daarna moest ik dat gebouw voor westerse monniken in Sera laten bouwen. Toen dat af was, moesten er weer stoepa's gebouwd worden. Daarna moest ik een centrum opzetten in Bangalore. Rinpochee gaf me altijd projecten. Het was allemaal extra werk, maar daardoor heb ik verdienste kunnen verzamelen waardoor dingen soepeler gaan.

"Als je kijkt naar je leraren, dan zie je wat mogelijk is. Je ziet dat de moeilijkheden weer voorbijgaan. Die leraren waren voorbeelden voor mij. Als ik het moeilijk had, las ik biografieën van grote leraren."

We denken als westerling vaak dat studeren en mediteren alles zijn. Maar het is heel belangrijk om negatief karma te zuiveren en positief karma te genereren. In het traditionele systeem ben je 2/3 van de tijd bezig met het zuiveren van negatief karma en het opwekken van positief karma, en een derde van de tijd met studeren, mediteren en contempleren. Zo belangrijk is het verzamelen van verdienste en zuiveren!

Hoe was je relatie met de andere westerse monniken?

De eerste twee jaar was ik meer op mezelf en wilde ik niet te veel met ze optrekken. Daarna ging ik soms oudere westerse monniken om advies vragen. Na drie of vier jaar in het klooster ontstond dat project om dat huis voor westerlingen te bouwen. Sindsdien leven daar westerse monniken samen.

Hoe ging het afstuderen in zijn werk?

Elk jaar heb je verschillende examens; debat, schriftelijk examen, memorisation examen (teksten uit het hoofd leren), grammatica, geschiedenis of een tekst of biografie. Dit doe je twintig jaar lang.

Als je gaat afstuderen, heb je een week lang elke ochtend en elke avond een debat. Je gaat dan alle twintig klassen af en die moeten met jou debatteren over de stof die ze aan het bestuderen zijn. De beste monniken van die klas debatteren met jou. Je moet je daar goed op voorbereiden, want er kunnen natuurlijk dingen weggezakt zijn. Je moet alle stof weer goed doornemen.

Als je slim bent, vraag je ter voorbereiding aan mensen van die jaren waar ze dat jaar over debatteren. Als je dat eenmaal weet, kun je je op die onderwerpen voorbereiden. Ik vond dat examen wel leuk want je gaat door de materie heen en ik hou van debatteren. De laatste avond moet je je in een debat verdedigen en word je overhoord over dingen die je uit het hoofd hebt moeten leren. Ik moest 25 pagina's reciteren uit het hoofd, voor een grote groep monniken met camera en licht. De eerste paar seconden was ik even de kluts kwijt. Mijn vrienden zaten naast me en hielpen me een beetje. Toen dacht ik: "Namdak, doe je ogen dicht en stel je voor dat je in je kamer bent. En toen ging het vloeiend."

De laatste avond van het afstuderen is een beetje speciaal. De gewoonte is dan dat je als dank een maaltijd voor het klooster sponsort. Dan krijg je je certificaat. In 2017 ben ik afgestudeerd.

En toen?

Daarna ging ik conform de traditie naar het Gyume tantrische klooster. Dat was heel intensief. Om je een beetje een idee te geven: mijn studie hydrologie in Velp was als een vakantie in vergelijking met Sera. En Sera was als een vakantie, vergeleken met Gyume! We zaten met zijn zevenen op een kamer, heel dicht op elkaar. We hadden elk een bed met een tafeltje, een mat, een bord, een lepel en een kop, meer niet. Er waren nachten waar we om twee, drie uur op moesten staan voor een gebedsdienst. Dat ging door tot een uur of vijf 's middags en dan gingen we 's avonds debatteren. Hoe intensief ook, het was heel inspirerend, vooral als je geïnteresseerd bent in de Vajrayana.

Val je dan niet in slaap?

(lacht:) "Ik dronk toen nog koffie en dronk voorafgaand aan de poedja een sterke bak."

Hier zie je ook de kracht van het klooster. Als ik niet in een klooster ben en ik krijg maar een paar uur slaap per nacht, word ik na een paar weken ziek. Maar in het klooster word je niet ziek. Daaraan kun je de sterke zegening van het klooster zien. Je bent niet echt moe. Dat is heel bijzonder.

Een zegening is wetenschappelijk niet zo makkelijk uit te leggen. In het westen spreek je wel van groepsenergie. In het Boeddhisme hebben we het over de kracht van het object. We zien dat, ook als mensen kritisch zijn, ze toch iets voelen. Een voorbeeld. Toen ik net monnik was, kwam ik op bezoek in Emst. Mijn vrienden van de Nederlandse universiteit kwamen me daar opzoeken. Een paar van hen waren wel kritisch. "Wat doe je met je leven?" zeiden ze. Toen ze in de gompa kwamen, vielen ze stil. Ze voelden iets bijzonders daar.

Nog een voorbeeld. Een cameraploeg van het programma Klasgenoten is ooit bij me op bezoek geweest in Sera om opnamen te maken. Ze waren elke dag uren bezig met apparatuur opzetten enzovoort. Aan het eind zeiden ze: "Er is hier een vredigheid die we nog nooit hebben ervaren." Het is heel speciaal dat iemand die niet geïnteresseerd is, toch iets voelt. Die energie was heel sterk aanwezig in Gyume.

Hoe ben je in Jamyang terecht gekomen?

Tijdens het einde van de studies in Gyume mailde Eerwaarde Roger Kunsang, de assistent van Lama Zopa Rinpochee, me: "Lama Zopa heeft gecheckt en ziet dat het heilzaam is als je naar het Jamyang Centrum in Londen gaat. Wat denk je hiervan?" Ik dacht: "Oeps! Vaste leraar in het centrum van een grote stad. Daar gaan mijn retraites".

Maar Lama Zopa Rinpochee was heel mededogend en zei: “Als je geshe wordt, ga je een beetje lesgeven, afgewisseld met retraite. Je mag elk jaar op retraite.” Dat doe ik dan ook.

Hoe is het om in Londen te wonen en les te geven?

Het is heel bijzonder om te zien wat de inzichten van de leraren zijn. Tijdens mijn tijd in Sera moest ik wel eens naar het westen vanwege mijn visum. Ik voelde mij helemaal niet thuis in het westen Maar toen ik een week in Londen was, voelde ik me er wèl helemaal thuis. Lama Zopa Rinpochee had dat goed gezien. Ik woon in een grote stad, terwijl ik een beetje een kluizenaar ben. Het eerste jaar zat ik vooral in mijn kamertje. Ik denk nooit dat ik enige kwaliteiten bezit om leraar te zijn, maar ik heb veel vertrouwen in Lama Zopa Rinpochee en daarom ben ik het gaan doen. En het bevalt best.

“Ik denk nooit dat ik enige kwaliteiten bezit om leraar te zijn, maar ik heb veel vertrouwen in Lama Zopa Rinpochee en daarom ben ik het gaan doen.”

Je doet veel aan uitwisseling met de wetenschappelijke wereld en bent daarvoor regelmatig te vinden op Oxford. Kun je daar iets meer over vertellen?

Het Jamyang Centrum heeft het project Science & Wisdom LIVE, dat online te volgen is. Het bestaat onder meer uit dialogen tussen boeddhistische leraren en moderne wetenschappers. Zo is er een dialoog geweest met de beroemde neurologisch wetenschapper Anil Seth over bewustzijn en met Pim van Lommel, de Nederlandse cardioloog die onderzoek heeft gedaan naar bijna-doodervaringen. Eind november volgt er een over de illusie van het zelf, met de bekende filosoof en neuroloog Thomas Metzger. We leggen in die gesprekken de boeddhistische kijk en de bevindingen van de wetenschappers naast elkaar. Soms zie je dat die visies overeenkomen, soms verschillen ze. Van de dialogen worden korte video's gemaakt en die vormen uiteindelijk een online cursus.

Ik heb ook een relatie opgebouwd met de afdeling Continuing Education van Oxford University. Tijdens de Summer School heb ik daar een week les gegeven over Emotional Intelligence in Buddhist Mind Science. Ik vond het heel interessant, want onder de leerlingen zaten mensen uit de vakgroepen Leiderschap en Psychologie. Daar ontstonden boeiende gesprekken mee en dat maakte de lessen heel interactief.

Welke invloed heeft de wetenschappelijke kennis die je opdoet op jou als dharmaleraar?

Als ik lesgeef, relateer ik dat een beetje aan de bevindingen vanuit de moderne wetenschap. Mensen met een westerse achtergrond geeft dat een referentie vanuit hun eigen wereldbeeld, en dat vinden ze vaak prettig. Zeker wanneer ik praatjes houd in een meer seculiere omgeving, bijvoorbeeld bij het bedrijf Google, dan wordt het toegankelijker voor dat publiek als ik het relateer aan wetenschappelijke bevindingen.

Wat zou je aan een jong persoon adviseren die intensief de Dharma wil gaan studeren?

Doe het rustig aan, stap voor stap. Het is niet een beslissing die je snel moet nemen. Vraag advies aan de leraren en zoek rustig uit wat je kan en wilt doen. Een leerling van Atisha heeft drie vormen van advies gegeven:

- Hanteer een ver vooruitzicht: de verlichting.
- Maak plannen
- Overvraag jezelf niet. Probeer niet te veel te doen in een korte tijd.

Wat zijn jouw plannen voor de directe toekomst?

Ik heb advies gekregen van Lama Zopa Rinpochee. Ik ben nu 5 jaar in Londen. Het ziet er naar uit dat ik hier voorlopig nog wel even blijf.

Gaan we je hier in Nederland ook nog eens terugzien?

Geshe Sönam Gyältsen heeft me al gevraagd om hier les te komen geven. Dus dat ben ik zeker van plan.

Waarom dit interview ?

In 1993 kwam ik voor het eerst op het Maitreya Instituut en volgde er maandelijks lessen. Een van de andere nieuwelingen was een jonge student, die nu Geshe Namdak is. Binnen een jaar of 2 werd hij monnik en vertrok naar India. Met alle mensen die ik in die tijd heb leren kennen op het MI voel ik een speciaal soort band – ook als ik sommige mensen jaren of decennia niet gezien heb. Je hebt herinneringen samen, hebt samen de Dharma bestudeerd en er met elkaar over gediscussieerd. Dat raakt heel diep.

Van Geshe Namdak herinner ik me hoe gelijkmoedig en vriendelijk zijn energie toen al was. Hij bezat daarnaast een bijzondere combinatie van serieuze toewijding aan de Dharma en lichtheid. Dat zie ik nu weer terug in zijn aspect als leraar. Als ik naar hem kijk, lijkt het allemaal zo eenvoudig en bereikbaar. Dat komt ook terug in dit artikel.

De motivatie om het verhaal van Geshe Namdak naar buiten te willen brengen is dat ik hem een van de meest inspirerende leraren vind die ik ken. Ik hoop dat mensen die dit interview lezen er ook door geïnspireerd worden. Misschien zelfs wel denken: “Maar dat wil ik ook! Dat kan ik ook!”

En misschien, je weet maar nooit, zit onder de lezers wel een volgende westerse geshe...